Transact-SQL nâng cao

Nội dung

- Khai báo và sử dụng biến
- Các lệnh điều khiển
- Cursor
- Stored procedure
- Function
- Sử dụng Trigger cài đặt RBTV

Biến cục bộ

- Là một đối tượng có thể chứa giá trị thuộc một kiểu dữ liệu nhất định
- Tên biến:
 - Bắt đầu bằng một ký tự @
- Tầm vực của biến:
 - Biến cục bộ có giá trị trong một query batch hoặc trong một stored procedure/ function

Biến cục bộ - Khai báo

- Khai báo biến cục bộ bằng lệnh declare
 - Cung cấp tên biến và kiểu dữ liệu

Declare tên_biến Kiểu_dữ_liệu

• Ví dụ:

Declare @MaSinhVien char(10)

Declare @HoTen nvarchar(30)

Declare @Sum float, @Count int

Biến cục bộ - Gán giá trị

- Dùng lệnh set để gán giá trị cho biến
 - Giá trị gán cho biến phải phù hợp với kiểu dữ liệu của biến

```
Set tên_biến = giá_trị

Set tên_biến = tên_biến

Set tên_biến = biểu_thức

Set tên_biến = kết_quả truy vấn
```

Gán giá trị (tt)

Ví dụ

Set @MaLop = 'TH2001'

Set @SoSV = (select count (*) from SinhVien)

Set @MaLop = 'TH'+Year(@NgayTuyenSinh)

Câu truy vấn phải trả ra đúng 1 dòng và dòng đó phải có đúng 1 cột

Biến cục bộ - Gán giá trị (tt)

Đưa kết quả truy vấn vào biến:

```
Ví dụ:
SV(MaSV: int; HoTen: nvarchar(30), Tuoi int)
Select @Var1 = HoTen, @Var2 = Tuoi from SV
where MaSV = 1
```

 <u>Lưu ý:</u> nếu câu truy vấn trả về nhiều dòng, các biến chỉ nhận giá trị tương ứng của dòng đầu tiên

Biến toàn cục

- · Là các biến hệ thống do SQL Server cung cấp
 - Tên biến bắt đầu bằng 2 ký tự @
 - SQL tự cập nhật giá trị cho các biến này, <u>NSD</u>
 không thể gán giá trị trực tiếp

- Một số biến hệ thống thường dùng
 - @@error
 - @@rowcount
 - @@trancount
 - @@fetch_status

Nội dung

- Khai báo và sử dụng biến
- Các lệnh điều khiển
- Cursor
- Stored procedure
- Function
- Sử dụng Trigger cài đặt RBTV

If...else

- Xét điều kiện để quyết định những lệnh T-SQL nào sẽ được thực hiện
- Cú pháp:

Khối lệnh là một hoặc nhiều lệnh nằm trong cặp từ khóa begin...end

If...else (tt)

Ví dụ

HocPhan(MaHP, TenHP, SiSo)

DangKy(MaSV, MaHP)

Viết lệnh để thêm một đăng ký mới cho sinh viên có mã số 001 vào học phần HP01 (giả sử học phần này đã tồn tại trong bảng HocPhan)

If...else (tt)

Ví dụ

```
Declare @SiSo int
select @SiSo = SiSo from HocPhan where MaHP= 'HP01'
if @SiSo < 50
Begin
  insert into DANG_KY(MaSV, MaHP)
   values('001', 'HP01')
  print N'Đăng ký thành công'
End
Else
  print N'Học phần đã đủ SV'
```

While

- Thực hiện lặp lại một đoạn lệnh T-SQL khi điều kiện còn đúng
- Cú pháp

While biểu_thức_điều_kiện Lệnh| Khối lệnh

- Có thể sử dụng Break và Continue trong khối lệnh của while
 - ✓ Break: thoát khỏi vòng while hiện hành
 - ✓ Continue : trở lại đầu vòng while, bỏ qua các lệnh sau đó

While (tt)

Ví dụ

SinhVien(MaSV: int, HoTen: nvarchar(30))

Viết lệnh xác định một mã sinh viên mới theo qui định: mã sinh viên tăng dần, nếu có chỗ trống thì mã mới xác định sẽ chèn vào chỗ trống đó

Vd: 1,2,3,7 → mã sinh viên mới: 4

While (tt)

Ví dụ:

Declare @STT int

Set @STT=1

While exists(select * from SV where MaSV = @STT)

set @STT = @STT+1

Insert into SV(MaSV, HoTen)

values(@STT, 'Nguyen Van A')

Case

- Kiểm tra một dãy các điều kiện và trả về kết quả phù hợp với điều kiện đúng
- Được sử dụng như một hàm trong câu select

Case (tt)

- Cú pháp: Có hai dạng
 - Dang 1 (simple case):

```
Case Biểu_thức_đầu_vào
```

When Giá_trị then kết_quả

[...n]

[Else kết_quả_khác]

End

Case (tt)

– Dang 2 (searched case):

Case

```
When biểu_thức_điều kiện then kết_quả
[...n]

[Else kết_quả_khác]
```

End

Case (tt)

Ví dụ:

NHAN_VIEN(MaNV, HoTen, NgaySinh, CapBac, Phai)

Cho biết những nhân viên đến tuổi về hưu(tuổi về hưu của nam là 60, của nữ là 55)

Case - ví dụ (tt)

```
select * from NHAN_VIEN
    where datediff(yy, NgaySinh, getdate()) > =
        Case Phai
        when 'Nam' then 60
        when 'Nu' then 55
        End
```

Case _ VD (tt)

– Cho biết mã NV, họ tên và loại nhân viên (cấp bậc <=3:bình thường, cấp bậc = null: chưa xếp loại, còn lại: cấp cao)

Select MaNV, HoTen, 'Loai' = Case

when CapBac<=3 then 'Binh Thuong'

when CapBac is null then 'Chua xep Ioai'

else 'Cap Cao' End

From NhanVien

Nội dung

- Khai báo và sử dụng biến
- Các lệnh điều khiển
- Cursor
- Stored procedure
- Function
- Sử dụng Trigger cài đặt RBTV

Cursor - Khái niệm

- Là một cấu trúc dữ liệu ánh xạ đến một tập các dòng dữ liệu là kết quả của một câu truy vấn (select)
- Cho phép duyệt tuần tự qua tập các dòng dữ liệu và đọc giá trị từng dòng.

Cursor - Khái niệm (tt)

- Vị trí hiện hành của cursor có thể được dùng như điều kiện trong mệnh đề where của lệnh update hoặc delete
 - cho phép cập nhật/xoá dữ liệu (dữ liệu thật sự trong CSDL) tương ứng với vị trí hiện hành của cursor

Cursor - Khai báo

- Có thể sử dụng cú pháp chuẩn SQL 92 hoặc cú pháp T_SQL mở rộng
 - Cú pháp SQL 92 chuẩn:

Declare *cur_name* [Insensitive] [Scroll] Cursor

For select_statement

[For {Read only| Update [of column_name [,...n]]}]

```
Cú pháp T_SQL mở rộng
Declare cursor_name Cursor
[Local | Global ]
[Forward_only| Scroll]
[Static| Dynamic]
[Read_only]
For select_statement
[For Update [ of column_name [,...n] ] ]
```

Chú ý: Tên cursor trong các cách khai báo không bắt đầu bằng ký tự "@.

- Ý nghĩa các tham số tùy chọn:
 - Insensitive/ static: nội dung của cursor không thay đổi trong suốt thời gian tồn tại, trong trường hợp này cursor chỉ là read only
 - Dynamic: trong thời gian tồn tại, nội dung của cursor có thể thay đổi nếu dữ liệu trong các bảng liên quan có thay đổi.

- Local: cursor cục bộ, chỉ có thể sử dụng trong phạm vi một khối (query batch) hoặc một thủ tục/ hàm
- Global: cursor toàn cục (tồn tại trong suốt connection hoặc đến khi bị hủy tường minh)

- Forward_only: cursor chỉ có thể duyệt một chiều từ đầu đến cuối
- Scroll: có thể duyệt lên xuống cursor tùy ý
- Read only: chỉ có thể đọc từ cursor, không thể sử dụng cursor để update dữ liệu trong các bảng liên quan (ngược lại với "for update...")

Mặc định:

- Global
- Forward_only
- Read only hay "for update" tùy thuộc vào câu truy vấn
- Dynamic

Duyệt cursor

Dùng lệnh Fetch để duyệt tuần tự qua cursor
 Fetch

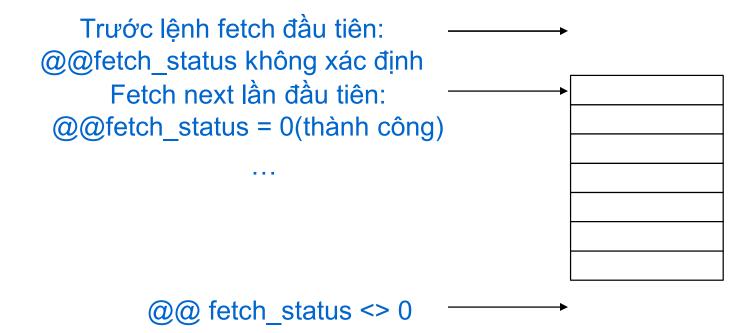
```
[ [Next| Prior| First| Last| Absolute n| Relative n] From ] Tên_cursor
```

[Into Tên_biến [,...n]]

Duyệt cursor (tt)

- Mặc định : fetch next
- Đối với cursor dạng forward_only, chỉ có thể fetch next
- Biến hệ thống @@fetch_status cho biết lệnh fetch
 vừa thực hiện có thành công hay không
 - ✓ Là cơ sở để biết đã duyệt đến cuối cursor hay chưa

Duyệt cursor (tt)

Cursor – Trình tự sử dụng

- Khai báo cursor
- "Mở" cursor bằng lệnh *Open*

Open tên_cursor

- Fetch (next,...) cursor để chuyển đến vị trí phù hợp
 - ✓ Có thể đưa các giá trị của dòng hiện hành vào các biến thông qua mệnh đề into của lệnh fetch
 - ✓ Nếu không có mệnh đề into, các giá trị của dòng hiện hành sẽ được hiển thị ra cửa sổ kết quả (result pane) sau lệnh fetch
 - ✓ Có thể sử dụng vị trí hiện tại như là điều kiện cho mệnh đề
 where của câu delete/ update (nếu cursor không là read_only)

Cursor - Trình tự sử dụng (tt)

- Lặp lại việc duyệt và sử dụng cursor, có thể sử dụng biến @@fetch_status để biết đã duyệt qua hết cursor hay chưa.
- Đóng cursor bằng lệnh Close

Close Tên_cursor

- ✓ Sau khi đóng, vẫn có thể mở lại nếu cursor chưa bị hủy
- Hủy cursor bằng lệnh deallocate

Deallocate Tên_cursor

Cursor – Ví dụ

SINHVIEN (MaSV, HoTen, MaKhoa)

KHOA(MaKhoa, TenKhoa)

Ví dụ 1: Duyệt và đọc giá trị từ cursor

Cập nhật lại giá trị MaSV = Viết tắt tên Khoa + MaSV hiện tại cho tất cả sinh viên

Cursor – Ví dụ (tt)

```
declare cur_DSKhoa cursor

for select MaKhoa, TenKhoa from Khoa

open cur_DSKhoa

declare @MaKhoa int,

@TenKhoa varchar(30), @TenTat varchar(5)

fetch next from cur_DSKhoa into @MaKhoa,

@TenKhoa
```

Cursor – ví dụ (tt)

while @@fetch_status = 0

begin

-- xác định tên tắt của Khoa dựa vào @TenKhoa...

update SinhVien set MaSV = @TenTat+MaSV

Where MaKhoa = @MaKhoa

fetch next from cur_DSKhoa into @MaKhoa, @TenKhoa

end

Close cur_DSKhoa

Deallocate cur_DSKhoa

Cursor – Ví dụ (tt)

Ví dụ 2: dùng cursor để xác định dòng cập nhật

```
declare cur_DSKhoa cursor scroll
for select MaKhoa, TenKhoa from Khoa
open cur_DSKhoa
fetch absolute 2 from cur_DSKhoa
if (@@fetch_status = 0)
      update Khoa
              set TenKhoa = 'aaa'
              where current of cur_DSKhoa
Close cur_DSKhoa
Deallocate cur_DSKhoa
```

Biến cursor

- Ta có thể khai báo một biến kiểu cursor và gán cho nó tham chiếu đến một cursor đang tồn tại.
- Biến cursor có thể được xem như là con trỏ cursor
- Biến cursor là một biến cục bộ
- Biến cursor sau khi gán giá trị được sử dụng như một cursor thông thường.

Biến cursor (tt)

• Ví dụ:

```
Declare @cur_var cursor

set @cur_var = my_cur -- my_cur là một cursor đang tồn tại

Hoặc:
```

Declare @cur_var cursor
set @cur var = cursor for select statement

Nội dung

- Khai báo và sử dụng biến
- Các lệnh điều khiển
- Cursor
- Stored procedure
- Function
- Sử dụng Trigger cài đặt RBTV

Stored procedure – Khái niệm

- Thủ tục "nội" | thủ tục thường trú
 - Thủ tục:
 - √ Chứa các lệnh T_SQL
 - ✓ Tương tự như một thủ tục trong các ngôn ngữ lập trình: có thể truyền tham số, có tính tái sử dụng
 - Nội, thường trú: được dịch và lưu trữ thành một đối tượng trong CSDL

Stored procedure – Khái niệm (tt)

Ý nghĩa:

- Tính tái sử dụng.
- Các lệnh trong stored procedure được tối ưu hóa một lần khi dịch -> tiết kiệm thời gian khi thực thi.
- Giảm khối lượng thông tin trao đổi khi ứng dụng gửi yêu cầu thực hiện công việc về database server
- Hỗ trợ tốt hơn cho việc đảm bảo an toàn (security)
 cho CSDL

Cú pháp

Ví dụ:

 Viết thủ tục thêm một đăng ký của sinh viên vào một học phần (tổng quát ví dụ trong phần If ...else)

```
Create procedure usp_ThemDangKy
```

```
@MaSV char(5),
```

```
@MaHP char(5),
```

@SiSo int = 0 output

As

```
select @SiSo = SiSo from HocPhan where MaHP= @MaHP
if @SiSo < 50
 Begin
       insert into DANG_KY(MaSV, MaHP)
              values(@MaSV, @MaHP)
       set @SiSo = @SiSo+1
       return 1
 End
 return 0
Go
```

Stored proc – gọi thực hiện

Cú pháp:

EXEC| EXECUTE

```
{ [ @return_status = ] procedure_name
{ [ @parameter _name = ] value [ OUTPUT ] } [ ,...n ]
```

Lưu ý:

- ✓ Có thể truyền giá trị cho tham số input là một hằng hoặc một biến đã gán giá trị, không truyền được một biểu thức.
- ✓ Để nhận được giá trị output, truyền vào một biến cho một tham số output.

Stored proc – gọi thực hiện (tt)

Ví dụ:

- Exec usp_ThemDangKy '001', 'HP01'
- Exec usp_ThemDangKy @MaHP = 'HP01', @MaSV = '001'
- Declare @SiSo int
 Exec usp_ThemDangKy '001', 'HP01', @SiSo output
- Declare @SiSo int, @KetQua int
 Exec @KetQua = usp_ThemDangKy '001', 'HP01', @SiSo output

Sửa thủ tục

Thay từ khóa Create trong lệnh tạo thủ tục bằng từ khóa Alter

Xóa thủ tục

Drop {procedure|proc} procedure_name

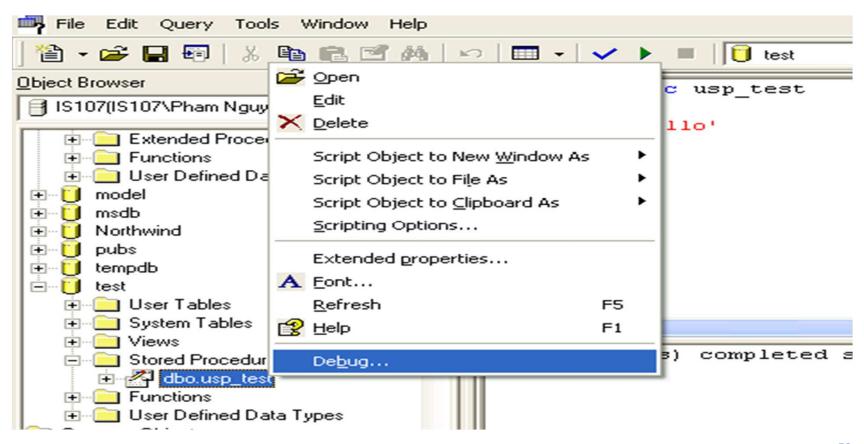
Ví dụ:

Drop procedure usp_ThemDangKy

Stored procedure hệ thống

- SQL Server cung cấp sẵn nhiều thủ tục thực hiện các công việc: quản lý CSDL, quản lý người dùng, cấu hình CSDL,....
- Các thủ tục này có tên bắt đầu bằng "sp_"
 - → Khi xây dựng thủ tục, tránh đặt tên thủ tục với "sp " ở đầu.

Debug stored procedure

Nội dung

- Khai báo và sử dụng biến
- Các lệnh điều khiển
- Cursor
- Stored procedure
- Function
- Sử dụng Trigger cài đặt RBTV

Hàm người dùng (user function) – khái niệm

Giống stored procedure:

- Là mã lệnh có thể tái sử dụng
- Chấp nhận các tham số input
- Dịch một lần và từ đó có thể gọi khi cần

Khác stored procedure

- Chấp nhận nhiều kiểu giá trị trả về (chỉ một giá trị trả về)
- Không chấp nhận tham số out put
- Khác về cách gọi thực hiện

Hàm người dùng – khái niệm (tt)

- Có thể xem hàm người dùng thuộc về 3 loại tùy theo giá trị trả về của nó :
 - Giá trị trả về là kiểu dữ liệu cơ sở (int, varchar, float, datetime...)
 - Giá trị trả về là Table có được từ một câu truy vấn
 - Giá trị trả về là table mà dữ liệu có được nhờ tích lũy dần sau một chuỗi thao tác xử lý và insert.

Loại 1: Giá trị trả về là kiểu dữ liệu cơ sở

Create function *func_name*

```
( {parameter_name DataType [= default] } [,...n])

returns DataType

Dù không có tham số cũng phải ghi cặp ngoặc rỗng

As

Begin

Dù thân function chỉ có
1 lệnh cũng phải đặt giữa Begin và End

Return {value | variable | expression}
```

End

– Ví dụ:

```
Create function SoLonNhat

(@a int,@b int,@c int) returns int

As

Begin

declare @max int

set @max = @a

if @b > @max set @max = @b

if @c > @max set @max = @c

return @max
```

End 58

 Loại 2: Giá trị trả về là Table có được từ một câu truy vấn

```
Create function func_name

( {parameter_name DataType [= default ] } [,...n])

returns Table

As

Return [ ( ]select_stateme | luôn chỉ có 1 | lệnh, không đặt giữa Begin và End

End

59
```

- Ví dụ

Create function DanhSachMatHang

(@MaDonHang varchar(10)) returns Table

As

Return

(Select MH.TenHang,MH.DonGia From ChiTietDH CT, MatHang MH Where CT.MaDH = @MaDonHang and CT.MaMH = MH.MaMH)

Go

 Loại 3: Giá trị trả về là table mà dữ liệu có được nhờ tích lũy dần sau một chuỗi thao tác xử lý và insert.

```
Create function func_name
( {parameter_name DataType [= default ] } [,...n])
returns TempTab_name Table(Table_definition)
As
Begin
...
Return
End
```

```
    Ví dụ:
    Create function DanhSachLop ()
    returns @DS Table(@MaLop varchar(10),@SoSV int)
    As

            --các xử lý insert dữ liệu vào bảng DS
            return

    Go
```

- Lưu ý: Trong thân hàm không được sử dụng các hàm hệ thống bất định (Built-in nondeterministic functions), bao gồm:
 - GETDATE
 - GETUTCDATE
 - NEWID
 - RAND
 - TEXTPTR
 - @@TOTAL_ERRORS, @@CPU_BUSY, @@TOTAL_READ,
 @@IDLE, @@TOTAL_WRITE, @@CONNECTIONS ...

Hàm người dùng – sử dụng

 Các hàm người dùng được sử dụng trong câu truy vấn, trong biểu thức... phù hợp kiểu dữ liệu trả về của nó

Ví dụ:

- Select dbo.SoLonNhat(3,5,7)
- Select * from DanhSachLop()

Hàm người dùng – sử dụng (tt)

Lưu ý:

- Nếu dùng giá trị mặc định của tham số,
 phải dùng từ khóa default
- Khi gọi hàm loại 1 (trả về giá trị cơ bản),
 phải có tên owner của hàm đi kèm (ví dụ dbo.SoLonNhat)

Hàm người dùng (tt)

Thay đổi hàm người dùng

Thay từ khóa create trong các lệnh tạo hàm bằng từ khóa alter

Xóa hàm người dùng

Drop function tên_hàm_cần _xóa

– Ví dụ :

Drop function DanhSachMatHang

Các hàm hệ thống

- Ngoài các hàm do người dùng định nghĩa, SQL Server còn cung cấp các hàm xây dựng sẵn của hệ thống
- Các hàm này cung cấp tiện ích như xử lý chuỗi, xử lý thời gian, xử lý số học...
- Sinh viên tìm hiểu thêm về các hàm này trong Books on-line và các tài liệu tham khảo

Nội dung

- Khai báo và sử dụng biến
- Các lệnh điều khiển
- Cursor
- Stored procedure
- Function
- Sử dụng Trigger cài đặt RBTV

Trigger -Giới thiệu

- Là một loại stored procedure đặc biệt
 - Tự động thực hiện khi có thao tác insert, delete hoặc update trên dữ liệu
 - Thường dùng để kiểm tra các ràng buộc toàn vẹn của CSDL hoặc các qui tắc nghiệp vụ.
 - Một trigger được định nghĩa trên một bảng, nhưng các xử lý trong trigger có thể sử dụng nhiều bảng khác.

Trigger – giới thiệu (tt)

- Xử lý của trigger thường cần sử dụng đến hai bảng tạm:
 - Inserted: chứa các dòng vừa mới được thao tác insert/ update thêm vào bảng.
 - Deleted: chứa các dòng vừa mới bị xóa khỏi bảng bởi thao tác update/delete.

(update = delete dòng chứa giá trị cũ+ insert dòng chứa giá trị mới)

Trigger – giới thiệu

- Inserted và deleted là các bảng trong bộ nhớ chính
 - Cục bộ cho mỗi trigger
 - Có cấu trúc giống như bảng (table) mà trigger định nghĩa trên đó
 - Chỉ tồn tại trong thời gian trigger đang xử lý

Trigger – giới thiệu(tt)

- Nếu thao tác insert/ delete/ update thực hiện trên nhiều dòng, trigger cũng chỉ được gọi một lần
 - →Bảng inserted/ deleted có thể chứa nhiều dòng

Khai báo trigger

• Cú pháp:

```
Create trigger tên_trigger

On {tên_bảng|tên_view}

{For| After| Instead of } { [delete] [,] [insert] [,] [update] }

As

{ các lệnh T-sql }

go
```

For | After:

- Trigger được gọi thực hiện sau khi thao tác delete/ insert/ update tương ứng đã được thực hiện thành công
 - ✓ Các dòng mới được thêm chứa đồng thời trong bảng dữ liệu và bảng inserted
 - ✓ Các dòng bị xoá chỉ nằm trong bảng deleted (đã bị xoá khỏi bảng dữ liệu)
- Có thể xử lý quay lui thao tác đã thực hiện bằng lệnh rollback transaction

Instead of:

- Trigger được gọi thực hiện <u>thay cho</u> thao tác delete/ insert/ update tương ứng
 - ✓ Các dòng mới được thêm chỉ chứa trong bảng inserted
 - ✓ Các dòng bị chỉ định xoá nằm đồng thời trong bảng deleted và bảng dữ liệu (dữ liệu không bị xoá).
- Trigger Instead of thường được dùng để xử lý cập nhật trên khung nhìn (view).

• Lưu ý:

- Lệnh tạo trigger phải là lệnh đầu tiên trong một query batch
- Trên một bảng có thể định nghĩa nhiều trigger for/after cho mỗi thao tác...
- ...nhưng chỉ có thể định nghĩa một trigger instead of cho mỗi thao tác

- Không thế định nghĩa trigger instead of update/ delete trên bảng có cài đặt khoá ngoại dạng update cascade/ delete cascade
- Trong thân trigger, có thế sử dụng hàm
 Update(tên_cột) để kiểm tra xem việc cập nhật/ insert được thực hiện trên cột nào.
 - ✓ Update(tên_cột) = true : có thực hiện cập nhật trên cột tên cột

Trigger -Ví dụ 1

Cho CSDL:

```
DatHang(MaPDT, NgayDH,...)
```

GiaoHang(MaPGH, MaPDH, NgayGH,...)

Ràng buộc: Ngày giao hàng không thể nhỏ hơn ngày đặt hàng tương ứng

Trigger -Ví dụ 1

Bảng tầm ảnh hưởng:

	Thêm	Xoá	Sửa
DatHang	-	-(*)	+(NgayDH)
GiaoHang	+	-	+(NgayGH, MaPDH)

→ Cần cài đặt trigger cho thao tác sửa trên đặt hàng, và thêm/sửa trên giao hàng

Trigger -Ví dụ 1 (tt)

 Trigger cho thao tác thêm và sửa trên giao hàng:

```
Create trigger tr_GH_ins_upd_NgayGH
On GIAOHANG for insert, update
As
```

Trigger -Ví dụ 1 (tt)

```
if update(MaPDH) or update (NgayGH)
    if exists(select * from inserted i, DatHang d
              where i.MaPDH = d.MaPDH
                     and i.NgayGH<d.NgayDH)
     begin
          raiserror (N'Ngày GH không thể nhỏ hơn ngày ĐH,15,1)
          rollback tran
     end
```

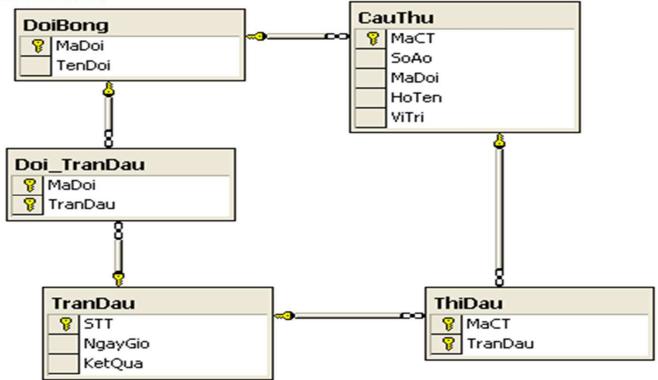
go

Trigger -Ví dụ 1 (tt)

Trigger cho thao tác sửa trên đặt hàng?

Trigger - Ví dụ 2

· Cho CSDL:

Trigger - Ví dụ 2 (tt)

- Qui định:
 - Các trận đấu của cùng một đội bóng phải cách nhau tối thiểu 24 giờ
 - Cầu thủ chỉ có thể thi đấu trong một trận đấu mà
 đội của cầu thủ đó tham gia
- Cài đặt các trigger để kiểm tra các ràng buộc trên